

Z PRAVODAJ SPŠ STROJNICKÉ A SOŠ PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ

ČÍSLO 9 – KVĚTEN 2021

UVNITŘ TOHOTO VYDÁNÍ:

VYBRÁNO Z ČA- 1
SOPISU

OTTO VÍ I TOTO 2

TURISTA PŘEKO- 6
NÁ VŠECHNY
PŘEKÁŽKY 3

VYBRÁNO Z ČASOPISU

Josef Gruber

V časopise MM Průmyslové spektrum se najdou nejen zajímavé odborné informace, ale i rozhovory s osobnostmi našeho průmyslu. Následující citát jsem převzal z rozhovoru s Ing. Vojtěchem Markem, jednatelem českého zastoupení fy Heidenhain (ze zářijového čísla):

„Strojaře celý svůj život obdivují pro jejich technickou univerzálnost. Sám jsem studoval elektrotechniku a přijde mi, že ta je dnes již příliš zaměřena na vše, co souvisí s elektřinou jako takovou, případně s informačními technologiemi. Konstrukce strojů se na škole v době mého studia prakticky neřešila, zatímco strojaři se dnes na univerzitě učí programovat i PLC, takže jsou pak schopni zastat i tuto činnost.“

A ještě jednou zářijové číslo, tentokrát o tom, jak zabít myšlenku:

„V podnicích mnozí manažeři zabíjejí nápady mladých proto, aby se nepřišlo na to, že oni už žádné nemají, nebo proto, aby mohli stále excelovat jako ti nejchytřejší. Používají k tomu celý arzenál manipulativních prohlášení. Co se zajímavou myšlenkou? Například:

1. Včas zachytíte její (myšlenky) příchod a rychle změníte téma.
2. Ignorujte ji. Mrtvé ticho odradí každého, kromě největších nadšenců.
3. Předstírejte zájem, ale nic nedělejte. Tak lze autorovi zabránit, aby se obrátil jinam.
4. Účinný je úsměšek: „To nemůžete myslet vážně.“ Dejte si záležet na tom, abyste myšlenku okomentovali dříve, než bude objasněna.
5. Vychvalujte ji až k smrti. Když budete o hodnotě myšlenky mluvit deset minut, začnou ji někteří nenávidět.
6. Zmiňte se, že to ještě nikdo nikde nezkusil. Je-li myšlenka skutečně originální, pak je to určitě pravda. Můžete také říci: Jestliže je ten nápad skutečně tak vynikající, proč ho nikdo nevyzkoušel?
7. Řekněte: „To už jsme přece dávno vyzkoušeli.“ I když to není pravda. Platí to hlavně na nováčky. Uvědomí si dokonale, jakými jsou outsidersy.
8. Neutralizujte myšlenku výroky: „Nejsme na to ještě připraveni, ale jakmile čas dozraje...“
9. Změňte myšlenku tak, že ztratí podstatu. To je velmi elegantní. Budíte zdání, že pomáháte přivést myšlenku na svět, pouze ji tu a tam „trošičku“ pozměníte.
10. Pokusíte se z myšlenky vydělit některé její části. Když si s ní budete pohrávat dost dlouho, rozpadne se na kusy.
11. Proveďte silný útok na autora. Než se vzpamatuje, jeho myšlenka se už nebude zdát tak zajímavá či důležitá.
12. Ustanovte komisi, která myšlenku rozpracuje. Komise jsou jako slepé uličky, do kterých se myšlenka zavede a v tichosti zardousí.
13. Dejte autorovi studenou sprchu: „Nemáme na to lidi... doprovodná rizika jsou příliš velká... to zní dobře v teorii, ale v reálném životě...“
14. Vraťte myšlenku autorovi: „Budete muset být ve svém návrhu konkrétnější.“

Tyto výroky zaznívají ve firmách často. Vývojář a vlastně každý, kdo přináší nápady, jim nesmí podlehnout a musí vydržet. Jak už jsem dříve uvedl, musí se ve firmě nastavit proinovační firemní kultura a inovace svěřit manažerovi, který bude jejich motorem, ne brzdou.“

AUTOŘI:

- Ing. P. Vlček
- Ing. J. Gruber

OTTO VÍ I TOTO

CO ŘÍKÁ OTTŮV SLOVNÍK NAUČNÝ TŘEBA O MATURITĚ?

Vybírá Josef Gruber

Maturita (z lat.), zralost. [Maturita], t. j. vysvědčení dospělosti, vydává se absolventům středních škol (gymnasií, reálek, ústavů učitelství), kteří vykonali zkoušky maturitní a tím prokázali svoji způsobilost k návštěvě škol vysokých. Sr. Gymnasium, str. 658 b.

A dále část slovníkového hesla Středoškolská reforma (aneb všechno už tu bylo?)

...Předpisy o zkoušení a klasifikování na školách středních z 11. čna 1908 přikazují vybrati učivo co nejučelněji a obmeziti na míru nevyhnutelně nutnou; vedle zkoušek klasifikačních, jež se konají jen měrou nevyhnutelně nezbytnou po ukončení celých partií, zavádějí se zkoušky pouze orientační při společné práci učitele se žáky. Stupnice známková se zjednodušuje pouze na 4 stupně (pro prospěch: velmi dob., dob., dost., nedost.; pro chování: velmi dobře, dob., zák., nezák.), známka z pilnosti odpadá. Za jistých podmínek dovoluje se postup do vyšší třídy i při jedné nedostačtčné; vůbec se doporučuje všemožná blahovůle v posuzování výkonů žáků. Maturita nebyla sice odstraněna, jak mnozí účastníci středoškolské ankety žádali, ale značně ulehčena. Nová reforma vnitřní organizace středního školství nese se tudíž za cílem modernisování a usnadnění učiva, zajisté k velikému prospěchu školství. Reforma vnější, celkové organizace našich středních škol místo dosavadní dvojitosti cest výchovných (g. a r.) zavádí trojitost (g., rg., r.). Tato trojstřednost středního školství má velikou přednost, že totiž pro každé odborné studium je jako příprava vhodná střední škola. Avšak tato trojice má i své vady: 1. Žák musí se rozhodnouti pro určité povolání již vlastně v 10 letech, má-li zvoliti vhodnou střední školu. Tuto závalu jen z části mírní stejná oprá-

něnost všech typů, neboť předepsané dodatečné zkoušky volbu jiného povolání ztěžují. 2. Tím, že ve většině míst jest jen jediná střední škola, bude se volba povolání u většiny žáků řídit ne podle jejich skutečných vloh a náklonností, nýbrž podle té zcela vnější okolnosti, jakého typu je právě domácí střední škola. Novou organizací nebyla dále odstraněna jiná vada dosavadního zřízení, totiž náhlý přechod z didakticky i paedagogicky těsné školy střední ke zcela volné škole vysoké. Tyto vady naší nové trojstředné organizace středoškolské nedají asi utichnouti dalšímu volání po jednotné škole střední. Min. Marchet v závěrečné řeči anketní nazval jednotnou střední školu ideálem škol-
ské organizace, ideálem, který jako všechny ideály je nesnadno dosažitelný. Cestou k dosažení tohoto ideálu by mohla býti šestitřídní střední škola (bez klass. jaz.), po způsobě nynějších dívčích lyceí, mezi níž a školu vysokou by se včlenil nový přechodní útvar po způsobu amerických colleges, differencovaný právě tak bohatě, jako jest studium vysokoškolské; tento útvar, tvořící i po stránce paedag. i po stránce didaktické přechod od školy střední ke škole vysoké, by podával odbornou přípravu pro každý odbor a přejímal také již část průpravných disciplín, jimiž dosud každý odbor vysokoškolský při svém počátku jest obtížen. Tím by studium vysokoškolské se mohlo ještě více prohloubiti a zoborniti.

Učivo by bylo rozděleno na tři části: 1. Základní, 2. Průpravné, 3. Odborné. Použito: Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM. Aion CS, s.r.o. ve spolupráci s firmou AMD, v.o.s., 1997.

Použito: Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM. Aion CS, s.r.o. ve spolupráci s firmou AMD, v.o.s., 1997.

Zdroj obrázku: https://cs.wikipedia.org/wiki/Ott%C5%AFv_slovn%C3%ADk_nau%C4%8Dn%C3%BD#/media/Soubor:Ottuvslovník.jpg;

licence <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/2.0/de/deed.en>

TURISTA PŘEKONÁ VŠECHNY PŘEKÁŽKY (3. DÍL)

Petr Viček

Ani naražená žebra mě příští týden neodradila. Vzal jsem stahovák a jel s kamarádem na tradiční Bělskou třičtíku. Touto akcí každým rokem zahajujeme turistickou sezónu. Vypravuji sem i náš zájezdový autobus KČT. A tak jsme si symbolicky udělali trasu v této oblasti manětínských lesů sami. Bylo krásné počasí, mohli jsme z obdivovat na dvou vyhlídkách jednak Krušné hory a oblast Vladaře a jednak Šumavu a Český les, kterému vévodil Čerchov.

V neděli jsem opět seděl v autě a řídil na Boží Dar. Bylo nádherné počasí, teplo i nádherný sníh. Zatímco dole byla hustá mlha a velmi nevlídno. Projeli jsme na lyžích pořádný kus cesty. Z Božího Daru po hřebeni až skoro na Pernink a zpátky. Ujeli jsme asi 28 kilometrů. Byl to jeden z nejhezčích dnů. To

člověk zapomene na všechno, co se nyní děje. Večer jsem si pak za odměnu vychutnal božidarský ležák, který tu v místním minipivovaru prodávali alespoň přes okénko.

Další víkend už byl před uzavřením neexistujících okresů a existujících obcí. V sobotu jsme si udělali trasu podle tradičního pochodu, který organizuje náš mateřský klub KČT Líně a má název Kouzlo zimního lesa. Šli jsme z Pňovan přes Harabasku do Nýřan a Tlučné a pak, aby to nebylo málo, ještě přes Novou Hospodu a okolo letiště do Dobřan. Ušli jsme asi 38 km. Žebra jsem zřejmě rozhýbal, protože už jsem ani nepotřeboval stahovák. Příroda bez lidí je úplně jiná. Skoro nikoho nepotkáte, jen šumící les, klid a pohoda. Ani v Rochlově, kde bývá u renovovaného zámku docela živo, nebyl nikdo. I to má

své kouzlo.

Neděle byla posledním dnem, kdy se mohlo využít krásné zimy a sněhu. Druhý den už nás budou hlídat v obci. Odjeli jsme na Šumavu. A podruhé jsem zahlédl Alpy z nádherné vyhlídky na Černé hoře nad posvátným pramenem Vltavy. On je to vlastně podle všech geologických pravidel pramen Labe a u Mělníka se vleává Labe do Vltavy, která pramení pod Vysokým kolem na Labské louce v Krkonoších. Kdysi však Vltava dostala výjimku, jako národní řeka a tak se té výjimky raději podržíme.

K prameni jsme jeli z Modravy přes Ptačí nádrž a zmíněnou Černou horu. Zpátky jsme jeli stejnou cestou až k Ptačí nádrži a ještě jsme uzavřeli pomyslný kruh našich cest. Vrátili jsme se zpátky tam, kde jsme běžeckou sezónu

začali a to na Březník.

Údolím Březnického potoka jsme se vrátili na Modravu k pomyslnému prameni Vydry (soutok potoků: Březnický neboli Modravský, Roklanský a Filipohuťský) a protože byl ještě čas, jeli jsme směr Javoří Pila podél Roklanského potoka. Z Rybárny pod Tříjezerní slatí však skončil sníh, a tak jsme se vrátili.

Krásný den byl zakončený policejní kontrolou na Modravě. Měl jsem akorát 2 dny do technické kontroly a byl jsem hned na druhý den objednan do servisu. Kontrolující policajt mi však oznámil, že nemusím s STK spěchat, že díky nouzovému stavu mohou jezdit automaticky ještě půl roku bez STK. Je to nařízení EU. Důvěřuj, ale prověřuj. Líbilo by se mi u mého „stařečka, ale spolehlivého a rezavého skoroveterána“ prodloužit lhůtu STK o půl roku. A tak jsem si to ověřil. A háček jsem pochopitelně našel. Pojišťovny mají šikovné právníky, kteří vždy najdou klíčku všude. Ano, žádný problém, po celé EU bez STK, ale pozor. Někdo si o Vás zničí milionové auto, pojišťovna se o Vás postará, vše zafunguje (odtah, asistent a další). Ovšem auto nemá STK v řádném termínu, a tak jde všechno za vámi. Peníze z vás vytáhnou, mají prostředky... Varuji tímto všechny, kteří by chtěli lákavé výjimky využít. Prověřeno dvakrát; úplně stejně mluvil můj známý z autoservisu, kam jezdím za údržbou.

Co dělat nyní, když člověk nikam nemůže? A ještě k tomu má prázdniny? Sedět doma v paneláku a jezdit prstem po mapě? Poslouchat televizi či rádio a sledovat růst čísel? To jistě ne. A tak jsme ve vládních nařízeních hledali výjimky, na které se dá napsat čestné prohlášení a získat tak „vízum“ do sousedních neexistujících okresů v okolí okresu Plzeň-město. A také jsme prošli zajímavá v nejbližší lokalitě.

Jeden den jsme šli s mojí maminkou za hustého sněžení od nás z Vinic přes studánky v radčických lesích nad zámek do místa zvané Kozí pec. To je zajímavá skála, kde se v minulosti pasáci koz v malém výklenku dělali ohničky, odtud název. Tehdy tu nebyl les, ale byly tu planiny. Pak se tu ukryvá v jedné roklině

krásná minisoutěska a nejdelší vodopád na území Plzně nazvaný Radčická skluzavka. Nad vodopádem je vytesán

Uzavřené okresy (Chválenice)

ve skále reliéf muže. Nikdo neví, kdo to tesal. Místo se jmenuje Kamenný muž. Pak jsme se přes rokli dostali na polní cestu a okolo bývalé cihelny, kde ještě v 70. letech stál komín, jsme došli do Chotíkova na hřbitov, kde jsou pohřbeni naši předci. Přes okraj obce jsme pokračovali k bývalému pískovcovému lomu (bílý písek), kde se říkalo „U velblouda“.

Spankov (Špankov) v okrese Plzeň-sever

čovali k bývalému pískovcovému lomu (bílý písek), kde se říkalo „U velblouda“.

Na okrajích kráteru, byl materiál vytěžen tak, že tu stál pískový velbloud. V 70. letech ještě stál, ale postupně mu hlava padla, ale stále byl útvar čitelný. Dnes už je to zvětralé a zarostlo to tak, že už musíte mít hodně fantazie, abyste velblouda našli. Kousek od lomu je malé, ovšem hluboké jezírko zvané Oprám. Těžil se tu snad kaolín hlubinnou cestou a půda se propadla. Nepravdivá pověst místních hovoří o vybuchlé bombě za druhé světové války, která údajně vytvořila kráter. Oprám je nepravidelný „šišoid“ 20 metrů v průměru a 15 metrů hluboký. Na jeho dně se utopili vojáci Sovětské armády i s autem v roce 1968. Na Krkavci totiž měli tak zvaný „palpost“ a místní lesy zřejmě neměli zmapované...

Koronavirové okénko „občerstvovny“ na Krkavci bylo zavřené, i když by při jarním počasí, kdy se ještě zima nevzdává, svařené víno jistě přišlo vhod. Majitel neotevřel, ani když přijelo poštovní auto.

Stesup z Krkavce jsme nasměrovali směrem k tramvaji číslo 4 na Košutce. Cestou jsme minuli rybník Strženka zvaný též Hádek. Druhé jméno dostal podle předsedy bývalého MNV Chotíkov, který v 50. letech rybník na náklady obce v „akci Z“ obnovil. Pro mladší čtenáře připomínám, že předseda MNV je dnešní starosta a akce Z je dobrovolně-povinná neplacená brigáda v době komunismu.

Navštívili jsme loupežnickou jeskyni lapků, oficiálně nazvanou Petrovská díra. Je to pískovcový útvar. Podle pověsti tu žili loupežníci. A také tu bydlel v 60. letech nejmenovaný vysokoškolský profesor, který působil na VŠSE a sám nám příběh vyprávěl při jednom praktickém cvičení. „Jsem člověk, který přesně dodržuje zákony do posledního puntíku. A tím dokážu, že jsou špatné. A tak jsem se oženil a zažádal o byt, protože manželka otěhotněla. Prý budu čekat několik let na dekret... Ale kam jít? A tak, když se dítě narodilo, přestěhoval jsem se i s manželkou a dítětem do „jeskyně lapků“. A šel jsem do na MNV (dnešní městský úřad) nahlásit trvalé bydliště Petrovská jeskyně. Zpráva se nějak záhadně dostala až k redaktorům německé televize ZDF a ti neváhali a přijeli se mnou udělat rozhovor, jak si

**SPŠ STROJNICKÁ A SOŠ
PROF. ŠVEJCARA, PLZEŇ**

Klatovská 109,
301 00 Plzeň

Telefon: 371 510 811 - vrátnice,
371 510 825 - sekretariát.

v době socialismu a komunismu žije vysokoškolský profesor s rodinou. Rozhovor jsem ochotně poskytl. Další den ráno za mnou do práce přišla úřednice národního výboru a předala mi dekret na byt...“ Tolik vyprávění jednoho dnes už starého pána s holí. Ještě žije, nedávno jsem ho potkal v tramvaji...

Plzeň má krásná přírodní zákoutí, která vytvořily 4 řeky, které na soutoku u Svatého Jiří vytvoří řeku pátou. Kdysi tekla do Berouna a Zbraslavi k Vltavě jedna z nich zvaná Mže, ale kdosi později rozhodl, že prodlouží tok Berounky (původně se tak jmenovala od Berouna) až k Plzni. Živě si pamatuji na tuto událost, kdy jsem chodil do 1. třídy a učitelka nám oznámila, že v Plzni už máme 5 řek. U svatého Jiří začíná přírodní park Berounka, řeka totiž teče nádherným údolím a vytváří místy krásný kaňon. Existují však plány a na stavbu hrází a obří přehrad, která by splavnila řeku až k Plzni. Tyto projekty se čas od času vynoří, aby zase nátlakem veřejnosti usnuly.

Všechny čtyři řeky tvoří na území města nádherná zákoutí a meandry. A právě tyto oblasti jsme v době „okresního a obecního vězení“ mimo jiné obcházeli. Krásná říční příroda je například u čtvrti Hradiště, či pod Valíkem v okolí Radobyčic, které tvoří Úhlava. Za Štěnovicemi se její tok zařezává do stráně a najdete tu nádhernou Mariinu skálu. Úslava jí zcela jistě konkuruje v okolí Božkova a Koterova. Meandry řeky Radbuzy byly na území města zatopeny borskou přehradou. Mže zase teče širokánským údolím pod Vinicemi, kde častými záplavami vytvořila úrodnou půdu a podmínky pro pěstování vyhlášeného křimického zelí. Záplavy se částečně regulují nedalekou přehradou Hracholusky. Je zajímavé, že Kalikovský mlýn (dnes malá vodní elektrárna) kousek od středu města, který stojí na prahu zátopové oblasti, nebyl vodou nikdy poškozen. Současný moderní člověk však moudrostí, zkušeností a znalostí předků moc nevyužívá. Jinak by v zátopové oblasti nestavěl nové bytové domy (například Skvrňany, u Kalikováku nebo Roudná).

Ve středu města byl na přelomu 19. a 20. století tok Radbuzy dost necitelně sveden do nového hlubokého koryta a tok řeky okolo náměstí narovnan. Po bývalém toku okolo hradeb je dnes malé jezírko tzv. Mlýnská strouha, které bylo později upraveno na relativně hezký park. Další necitelných úprav se umělému korytu dostalo vybudováním promenádní betonové cesty zvané Náplavka. Místo zelené trávy na dně koryta podél řeky, která alespoň trochu ochlazovala v parných dnech město, se vytvořilo slušné odrazové topení. Ať je město ještě nesnesitelnější horko v parných dnech...

Pokračování a ukončení příště (pro školní zpravodaj © 2021)

*Petrem Vlčkem zmiňovaná „Kozí pec“ u Radčic.
(Foto JG 2019)*